

עדות כפולה

פגשתי את אברהם אורן ז"ל כתריסר פעמים בלבד לאורך עשר שנים. השיחות היו לרוב ענייניות, קשורות לקיום חידון ההנצחה לזכר בני ינר. ראיתיו בעומדו מול ציבור של תלמידים והורים, נוכחתי בפולמוס פוליטי על בעיות השעה, בו תירץ את השקפתו הלאומית. איני יודע את כל מפעל חייו. האם רשאי אנוכי להעיד על אישיותו בהסתמך על אותם מגעים מחייבים והתרשמות העין?

כאשר הנך עובר ליד שדה, כרם או מטע, אתה יכול לשפוט את החקלאי. הערכה מעין זו נכונה על אחת כמה וכמה כאשר באותה חלקה נטועים שתילים אנושיים בשלב המכריע של צמיחתם. לא רק רעננות הערוגות או לבלוב הנטועים יעידו על בעל החלקה. נקיון השדה, הקפדת העישוב והניכוש, הגיזום הנכון, יפי הגידור, טיב הזנים, כולם אמות מידה המה. איכר חרוץ יכול להגיע ליבולים טובים, לטיפוח הזנים, לשמירת פוריות הקרקע, להם דרושה אהבה, מסירות, חוש היופי, שאר רוח.

נוכחתי בעשרה חידונים לזכר בני, כל אחד מהם מופת של מפעל חינוכי. ראיתי את אברהם אורן בפועלו, חשתי את היחס של הכפופים לו, תלמידיו, ואת התייחסות השווים לו, מורים ומחנכים. על פי אלה בלבד רשאי אני לומר: מחנך דגול. ברם היתה לנו הכרות הדדית עמוקה יותר, אותה חוליה חסרה, אך עדיין מקשרת, הבן-החניך. מחנך אמיתי בעיני הנו אב, אם כי לא מוליד. במובן זה היינו אבות לאותו בן, אשר נקשר קשר אמיץ לביה"ס ולעיר. היה זה קשר בליינתק. גם לאחר התגייסותו לצבא היה נוסע למגדל-העמק, אל נופי הטבע ונופי אדם נשגבים.

היטב הכרתי את בני, ידעתי את החשיבות שהוא נותן לגישה אישית, ליחס של כבוד, להגינות וחום אנושי. בגלל שקיבל יחס הפוך מאלה, הוא נטש קורס קצינים מסוים לאחר שנת מאמצים צילאיים, תוך פסילת מפקדים ופקודים כאחד. מיחסו לתיכון רוגוזין, למורה, למחנך ולמנהל יכולתי להסיק כי בראש בית מדרש זה עומד רב אמיתי. לא רק בפנותו אל צאן מרעיתו, גם בסערת ויכוח רעיוני, מותקף על ידי עדת בני-תשחורת חסרי סובלנות, הוא היה קודם כל מחנך ורק אחרי כן איש פוליטי.

נסיוני עם נוער היה בתחום תנועת נוער. מניסיון זה למדתי ולא שכחתי מה נכונה תחושתם של נערות ונערים כלפי מחנכיהם. הם מעריכים את הכנות ואת ההתמסרות, ולרוב שיפוטם נכון. ביולוגית שייך אברהם אורן לדור השני, דור מעבר בשושלת המחנכים הישראלית. רוחנית ופדגוגית הוא משתייך לאסכולת הראשונים שראו בחינוך שליחות וייעוד. כשמו כן היה האיש, אברם, אב קדום לגוי גדול של תלמידים. כל מה שיעשה וייבנה

בחינוך במגדל-העמק יהיה המשך למפעלו של אדריכל נפשות זה. השנים, המאבקים והאכזבות לא יוכלו לו. הוא נותר אורן ירוק ורענן וכמו עץ "מת בעמידה".
באקלים החברתי של הארץ, בתנאי עיירת פיתוח, בקיפוח התמידי של מערכת החינוך, מפעלו החינוכי של א. אורן לובש מימד של מעשה נפילים. זו עדות כפולה של אב ובן. אהבנו את האיש, הערצנוהו, אתגעגע אליו כמו שהנני מתגעגע לבני.

צבי גנדלסמן

רמת השרון